

Klausimas, „o kaip išrenkamas „Lietuvos Metų automobilis“, aktualus ir pasigirstantis kasmet. Rinkimų komisija nepailsdama pasakoja apie skirtingus bandymus ir jų rezultatus, metodikas ir kasmet sudėtingėjančią geriausių modelių paiešką.

Žurnalistas, rašytojas ir „Lietuvos metų automobilio“ konkurso komisijos narys Valdas Valiukevičius, šiemet išleidęs knygą „Benzingalviai“, kurioje dalinasi įdomiausiais pasakojimais iš savo bei kolegų, pakvaišusių dėl automobilių, gyvenimo.

Knygoje nemažai dėmesio skiriama ir „Metų automobilio“ rinkimams, kuriuos organizuoja Lietuvos žurnalistų autoklubas. Dalijamės pasakojimu iš naujo, benzingalviams skirto leidinio, apie tai, kaip renkami geriausi automobiliai.

Svajonių darbas - bandyti automobilius

Automobilių bandytojas, vertintojas, ekspertas. Dažnai taip mus vadina žmonės. Ir aišku pavydi. Baltai ar juodai. Vien dėl to, kad mus supa daug grožio, daug prabangos, kad turime galimybę išbandyti visus naujausius automobilius. Ar tai didelė privilegija ar didelė atsakomybė? Tai džiugina ar slegia?

Atsakysiu, jog vienprasmiško atsakymo čia nėra. Ir džiugina ir kartais slegia. Džiugina tada, kai reikia neskubant važiuoti automobiliu juo mėgaujantis. Slegia, kai reikia per dieną „pravaryti“ daugybę automobilių. Slegia, kai turint mažai laiko, į juos reikia įsigilinti, perskaityti daug literatūros ir teisingai įvertinti.

Tačiau „I like my job“. Ir aš ir kiti komisijos nariai laukiame rudens ir rudeninio automobilių derliaus.

Kaip bandau aš? Visus konkurso automobilius suskirstau į dvi lygas.

Pirmoje lygoje atsiduria tie žaidėjai, kurie gali pretenduoti į aukščiausius apdovanojimus. Kaip juos atrenku? Gelbsti intuicija ir skaičiavimas. Pasižiūriu į automobilio technines charakteristikas, įdiegtas naujoves, dizainą, kainą ir jau galiu labai daug pasakyti.

Į antrą lygą atrenku automobilius, kurie turi nedaug šansų nugalėti, nes jie nedaug pasikeitę arba aš randu juose daug minusų. Antros lygos automobilių bandymui aš skiriu mažesnę dėmesį, nei pirmosios lygos žaidėjams.

Į pirmą lygą atrenku pačius naujausius automobilius, į kuriuos gamintojai daugiausiai investavo. Atrenku ir tokius, kurie pagerėjo ne taip labai smarkiai, bet matau, kad vargiai jie turi konkurentų savoje grupėje. Tipiniai to pavyzdžiai – „Volkswagen“ koncerno gaminiai. Pavyzdžiui, kiek kiti gamintojai besistengtų, bet kompaktinės klasės automobilių mūsųose beveik visada laimėdavo įvairių generacijų „Golf“.

Užuosti lyderį

Kadaise su kolega Vitoldu Milium vasarą buvome „Golf V“ pristatyme Vokietijoje. Važiuojame tuo automobiliu Vokietijos keliais ir sakau: „Vitoldai, o tu nemanai, kad tai būsimas „Metų automobilis“? Jis akimirka pagalvojęs, atsakė: „Visko gali būti.“

Tas „penktukas“ buvo nepriekaištingas automobilis: nelabai didelis revoliucionierius, išsišokėlis, bet jis pagal visus parametrus – automobilis, prie kurio negali prikibti. Ir išties, atkeliavęs į tų metų konkursą, jis paliko gerą įspūdį visiems komisijos nariams. Tada mes jį išrinkome gana didele balsų persvara. Po to, dar kelis metus mes lyginome kitus kompaktinės klasės naujausius automobilius su jau senstančiu „Golf V“, bet jis visiems

„pakraudavo malkų“.

Toks pats jausmas kadaise ištiko paėmus į rankas „Golf VII“ arba skirtingų kartų „Škoda Octavia“ modelius. Pirmąsyk atsisėdus į šiuos automobilius nuojauta jau kuždėdavo, kad tai bus naujas lyderis, o gal net ir nugalėtojas. Dažniausiai tokie automobiliai palieka puikių išpūdžių daugeliui komisijos narių, tada turime akivaizdų lyderį. Ir tai atskleidžia balsavimas – nugalėtojas gauna ženkliai daugiau taškų, nei antrą vietą užėmęs automobilis.

Tačiau būna metų, kai pirmą ir antrą vietas skiria tik pora taškų. Tai reiškia, kad nebuvo akivaizdaus lyderio ir komisijos nariams reikėjo smarkiai pasukti galvas renkant Lietuvos „Metų automobilį“.

Ir tokių sunkių metų būna daugiau nei lengvų. Dėl to ir slegia atsakomybė, kad nepadarytume kokios nesąmonės.

Prisimenu vienus metus, kai vos neišrinkome „Porsche“. Tada „Porsche“ atstovai pristatė „Macan“. Šis automobilis darė viską – jis važiavo ir kaip visureigis ir kaip sportinis bolidas, kai reikėjo, jis buvo sportiškai kietas, kai reikėjo – patogiai minkštas.

Jis nuostabiai klausė kiekvieno vairuotojo ir apžavėjo visus komisijos narius. Rezultatas toks – „Macan“ per Marytės plauką netapo nugalėtoju. Nuo konkurso nugalėtojo „Nissan Qashqai“ jis atsiliko tik... 2 taškais.

Kas būtų, jeigu „Macan“ būtų tapęs nugalėtoju? Žinoma, žemė dėl to neapsiverstų. Tačiau man būtų šiek tiek gėda. Šis automobilis tikrai buvo geriausias konkurso automobilis, bet mes – ne Šveicarija, ne Amerika ar kita labai turtinga šalis. Mes turime rinkti tai, kas įperkama lietuviui.

Labai slaptos diskusijos

Bandymų stovykloje diskusijos užima reikšmingą darbo dalį. Vienas vakaras būna skirtas visiškai atviram pokalbiui, kuriame dalyvauja tik komisijos nariai. Neįleidžiami net ir organizatoriai.

Esame susitarę, kad kalbėti visiškai atvirai, dėlioti savo pastebėtus faktus, išvalgas, nebijoti pasakyti neteisingai ar kvailai.

Pasakome, kodėl vienas ar kitas automobilis negali pretenduoti į septynetuką. Tada vieni kitus kritikuoju, įrodinėju savas tiesas.

Kai kurie kolegos turi daugiau įdomios ir naudingos informacijos, iki konkurso yra išbandę daugiau automobilių, yra dalyvavę pasaliniuose ar europiniuose šių automobilių pristatymuose, neoficialioje aplinkoje kalbėję su gamintojų atstovais – konstruktoriais, inžinieriais. Taigi, šį vakarą gauta informacija mums padeda atkreipti dėmesį į automobilių privalumus ir trūkumus.

Ginčas dėl mygtukų

Kartais diskusijos būna labai karštos. Prisimenu, kadaise, dabartinis „Mercedes-Benz“ atstovybės vadas Donatas Stanionis, žurnalistas pagal profesiją, taip pat buvo komisijos nariu. Karštai ginčijomės su juo dėl E klasės „Mercedes-Benz“, 2004 metų modelio. Jis suskaičiavo kad automobilio skydelyje yra bene 56 mygtukai ir tai tikrai per daug.

Aš sakiau, kad nė velnio. Taip atrodo tik pirmomis dienomis, netrukus įpranti prie jų ir ranka pati žino, kur yra koks mygtukas, nereikia net pasukti akių. Jau vėliau, kitas kolega bandė įrodyti, kad pirmasis „Porsche Macan“ taip pat turi pernelyg daug mygtukų.

Senoviškai laikausi nuomonės, kad visų automobilio funkcijų valdymas per vieną valdiklį, esantį centre, nėra pati geriausia išeitis, nes norėdamas įvykdyti vieną operaciją, tą daiktą turi sukelti kelis sykius. Įsiminęs mygtukus, gali tai padaryti vienu judesiu.

Kiekvienam savas kelias

Automobilių bandymų stovykloje Druskininkuose kiekvienas komisijos narys turi pasirinkęs savo kelius, kuriuose jam greičiausiai išaiškėja automobilių trūkumai ir privalumai.

Aš stengiuosi, kad trasoje būtų gero asfalto ir blogo asfalto, tiesaus ir vingiuoto kelio, su kai kuriais automobiliais suku į žvyrkelius ar net miško keliukus.

Bandau ne tik važiuodamas, bet ir sustojęs, matuodamas bagažinę, patogumą pakrauti krovinį, sėdu į keleivio ir šonines sėdynės, vertinu apžvalgumą.

Savo ausimis matuoju automobilio triukšmingumą, stengiamės atrasti iš kur sklinda garsas – girdėti kelio, variklio ar aerodinaminis triukšmas.

Vertiname variklio trauką, degalų sąnaudas, pavarų dėžės veiklą. Per dvi valandas susidarome pirmą išpūdį, o vėliau, radę progą vėl sėdame į automobilį. Antras kartas parodo kitokių potyrių, kad bloga yra gera arba atvirkščiai.

Pilną išpūdį susidaryti padeda bandymai atliekami slidžioje trasoje dar prieš Druskininkų

stovyklą, taip pat, „Sniego arenos“ bandymų rezultatai. Prieš vertindami išklausome multimedijos, pakabos specialistų vertinimus, išanalizuojame stabdymo ir greitėjimo testų rezultatais.

Galva tiesiog sukasi nuo gausybės informacijos. Ją reikia apdoroti savo kompiuteryje ir sudėlioti rezultatus į lentynėles, nes yra panašaus gerumo automobilių. Tuomet viską nulemia skaičiai – kaina, aptarnavimo kaštai, bazinė įranga ir pan.

Ne vienąsyk esu girdėjęs klausimą – kaip jūs išrenkate „Metų automobilį“? Juk tiek daug skirtingų kategorijų, skirtingų segmentų mašinų? Kaip galite lyginti „Porsche Macan“ su „Nissan Qashqai“? ir pan?

Taip, šių automobilių negalima lyginti. Ir mes to nedarome. Lyginame konkrečių klasių automobilius, išrenkame geriausius klasių atstovus ir deleguojame juos į septynetuką.

Nauja knyga

„Benzingalviai“ – tai žurnalisto, Dakaro ralio dalyvio ir automobilių eksperto Valdo Valiukevičiaus knyga. Joje autorius dalijasi asmeninėmis istorijomis ir kitų kolegų, pakvaišusių dėl automobilių, ratuotais nuotykiams. Šios knygos puslapiuose rasite paaiškinimą, kuo varoma automobilių entuziastų meilė ir kodėl net didžiausios avarijos iš jų neatima entuziazmo vis sėsti už vairo ir spausti akceleratorių.

Knygoje savo atsiminimais dalijasi automobilių sporto žurnalistai, drąsiausi Lietuvos lenktynininkai, keliautojai, ir kiti vairuotojai entuziastai, kurie gerina pasaulio rekordus, tampa naujų automobilių išradėjais, pasaulinio garso kaskadininkais, ir daro tai, kas atrodo yra neįmanoma.

